

Konferencje, recenzje, informacje

European Vocational Skills Week (EVSW) / Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych

Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu otrzymał nominację Komisji Europejskiej i pełnił funkcję Krajowego Punktu Kontaktowego podczas tegorocznego *European Vocational Skills Week (EVSW) / Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych*. Przez kilka tygodni Łukasiewicz – ITeE prowadził w kraju kampanię promocyjną tego wydarzenia w mediach społecznościowych, koordynowaną przez Dział Zarządzania Zasobami Ludzkimi. EVSW jest organizowany przez Komisję Europejską od 2016 r. W tym roku z powodu pandemii COVID-19 wydarzenia organizowane przez Komisję Europejską 9–13 listopada 2020 przeprowadzono w 100% w formie online. Tematem przewodnim tegorocznej kampanii jest: *VET for Green and Digital Transitions/Kształcenie i szkolenia zawodowe na rzecz przemian proekologicznych i cyfrowych* zgodnie z priorytetami Komisji na lata 2019–2024 dotyczącymi europejskiego zielonego ładu i Europy dostosowanej do ery cyfrowej. Poprzez organizację European Vocational Skills Week Komisja Europejska chce:

- Pokazać pracodawcom ogromne korzyści płynące z inwestowania w zasoby ludzkie poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników, przekwalifikowywanie osób dorosłych, wspieranie kształcenia i szkolenia młodych ludzi na rzecz rozwoju kadr przyszłości.
- Uświadomić, w jaki sposób kształcenie i szkolenie zawodowe może pomóc młodym ludziom i pracownikom „odkryć swój talent”.
- Zwrócić uwagę na konkurencyjną na rynku pracy wartość kształcenia i szkolenia zawodowego.

W 39 krajach uczestniczących w EVSW 2020 łącznie zarejestrowano dotąd 1241 wydarzeń. W pierwszej piątce na mapie Europy znajduje się Polska: 66 wydarzeń. Najwięcej, 168 wydarzeń zorganizowano na Węgrzech, 167 w Hiszpanii, 91 w Rumunii, 77 w Bułgarii i 65 w Portugalii. Wśród zarejestrowanych działań odnajdujemy bogactwo różnorodnych form: 17,9% warsztaty/seminaria w formie tradycyjnej i/lub online; 10,6% konferencje w formie tradycyjnej i/lub online; 8,2% konkursy zawodowe/ ceremonie wręczenia nagród; 4,3% targi, dni kariery; 11,5% webinaria; 11,7% dni otwarte w formie tradycyjnej i/lub online; 11,1% kampanie informacyjne; 7,5% spotkania w formie online; 3,3% wystawy w formie tradycyjnej i/lub online; 2,0% artykuły w prasie/wywiady; 1,3% dni pracodawców; 0,9% wideokonferencje; 0,1% konferencje prasowe; 9,7% inne wydarzenia.

W zarejestrowanych wydarzeniach uczestniczyło łącznie 3 930 907 osób reprezentujących różne grupy interesariuszy.

Tabela 1. Główni odbiorcy Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych (EVSW 2020)

Lp.	Grupa odbiorców	Udział [w %]
1	uczniowie szkół branżowych/zawodowych w Europie	30,9
2	uczniowie szkolnictwa ogólnego	23,5
3	nauczyciele i szkoleniowcy	12,5
4	przedstawiciele organizacji branżowych i partnerzy społeczni	6,1
5	pracodawcy/przedsiębiorcy	5,2
6	osoby dorosłe uczące się, w tym pracownicy	4,4
7	rodzice/rodzice wspólnie z dziećmi	5,4
8	doradcy zawodowi	1,0
9	przedstawiciele innych grup	11,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie: https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week/events-and-activities_en [dostęp: 08.12.2020]

Pozytywną informacją jest rosnąca z roku na rok liczba uczestniczących pracodawców, przedstawicieli organizacji branżowych oraz rodziców, co stanowi o większej świadomości nt. roli kształcenia i szkoleń zawodowych w zwiększaniu szans i konkurencyjności młodych ludzi i osób dorosłych na rynku pracy.

#DiscoverYourTalent #EUVocationalSkills

dr Małgorzata Szpilska
Łukasiewicz – ITeE

Ogłoszenie Europejskiego Paktu na Rzecz Umiejętności – 10-13 listopada 2020

10 listopada 2020 Komisja Europejska oficjalnie uruchomiła **Pakt na rzecz umiejętności (Pact for Skills)**, czyli model wspólnego zaangażowania w rozwój umiejętności w Europie. Wydarzenie to miało miejsce podczas centralnych obchodów **V Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych 2020**, którego tematem przewodnim było „Kształcenie i szkolenie zawodowe w zakresie transformacji ekologicznej i cyfrowej”. Z powodu pandemii Covid-19 wszystkie konferencje i warsztaty odbyły się w formacie online.

Europejski **Pakt na rzecz umiejętności** jest pierwszym ze sztanदारowych działań w ramach europejskiego programu na rzecz umiejętności, trwałej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i elastyczności nazwanego **European Skills Agenda**. Wyznacza on ambitne cele w zakresie doskonalenia istniejących umie-

jętności (upskilling) oraz przekwalifikowywania, czyli szkolenia w zakresie nowych umiejętności (reskilling), które mają zostać osiągnięte w ciągu najbliższych 5 lat. Program koncentruje się na zapewnieniu dostępności do szkoleń i podnoszenia kwalifikacji przez wszystkich pracujących obywateli UE.

Komisja dostrzega ogromny potencjał w pobudzaniu wspólnych działań na rzecz maksymalizacji korzyści płynących z inwestycji w umiejętności. Zasady i działania dotyczące umiejętności są wspólne dla wielu podmiotów. Ministerstwa, dostawcy usług edukacyjnych i szkoleniowych, przemysł, organizacje badawcze, partnerzy społeczni, izby handlowe i agencje zatrudnienia to tylko nieliczni z tych, którzy przyczyniają się do kształtowania i przekwalifikowywania pracowników. Skoordynowane wysiłki tych instytucji pozwolą na udaną implementację programu, która łączy różne etapy, aby towarzyszyć każdemu pracownikowi w jego przekwalifikowaniu lub podnoszeniu jego umiejętności: od identyfikacji umiejętności potrzebnych w ekologicznej i cyfrowej transformacji, rozwijania tych umiejętności poprzez ukierunkowane programy szkoleniowe i wspieranie ich zastosowania na stanowiskach pracy.

Zakłada się, że *Pakt na rzecz umiejętności* zgromadzi wszystkie zainteresowane strony, prywatne i publiczne, które mają wspólny cel, jakim jest szkolenie i przekwalifikowanie siły roboczej w Europie, aby umożliwić ludziom udział w transformacji ekologicznej i cyfrowej. Wszyscy zainteresowani interesariusze podpiszą Kartę (Charter), która określać będzie kluczowe zasady szkoleń pracowników. Karta będzie współtworzona przez zainteresowane strony. Pakt ułatwi współpracę publiczno-prywatną i ustanowi partnerstwa na dużą skalę, w tym na szczeblu regionalnym, w strategicznych ekosystemach przemysłowych i obszarach priorytetowych określonych w Europejskim Zielonym Ładzie ze szczególnym uwzględnieniem MŚP, które mają trudności z dostępem do umiejętności. Zainteresowane strony będą zachęcane do łączenia wiedzy specjalistycznej, zasobów (np. obiektów szkoleniowych) i finansowania na podjęcie konkretnych działań, które zapewnią ludziom utrzymanie, zmianę lub znalezienie nowej pracy. Pakt ułatwi również dostęp do informacji o unijnych instrumentach finansowania umiejętności.

Promoting a culture of lifelong learning for all

Building strong skills partnerships

Monitoring skills supply/demand and anticipating skills needs

Working against discrimination and for gender equality and equal opportunities

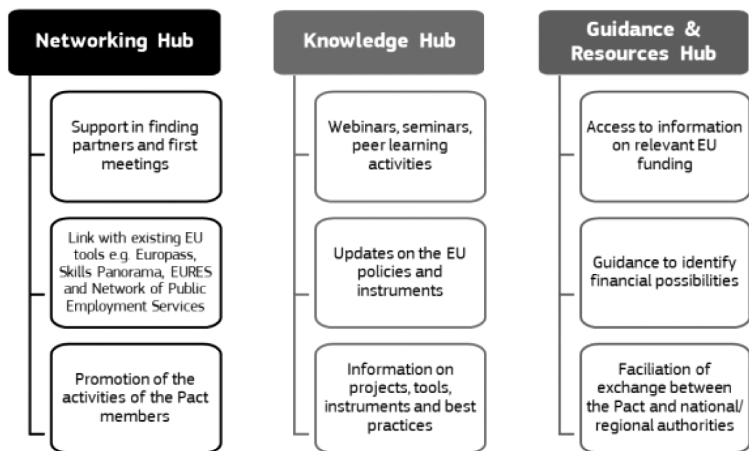
W inauguracji Paktu podczas Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych 10 listopada 2020 r. wzięli udział europejscy partnerzy społeczni, przedstawiciele Parlamentu Europejskiego, Rady Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej, reprezentant Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych oraz BusinessEurope. Nie zabrakło również przedstawicieli ministerstw odpowiedzialnych za politykę umie-

jętności, władz samorządowych oraz przedsiębiorców, którzy przedstawili założenia Paktu i wyjaśnili zasadę jego działania, odpowiadając na szereg pytań:

- W jaki sposób państwa członkowskie mogą wspierać doskonalenie umiejętności oraz przekwalifikowywanie obywateli?
- Jaka jest rola partnerów społecznych i innych interesariuszy?
- Dlaczego musimy współpracować?
- Co oferuje Komisja Europejska w ramach *Paktu na rzecz umiejętności*?
- Czy można liczyć na wsparcie ze strony przemysłu?

Support under the Pact

From 2021 the Commission will support the signatories of the Pact through dedicated services

Komisarz ds. Rynku wewnętrznego, Thierry Breton, podsumował wydarzenie, mówiąc: „Europejskie talenty są podstawą naszej odporności przemysłowej i będą siłą napędową wychodzenia z pandemii. Ponieważ transformacja ekologiczna i cyfrowa nabiera tempa, chcemy wyposażać wszystkich Europejczyków w odpowiednie umiejętności. Dzisiaj ogłaszamy pierwsze partnerstwa w zakresie umiejętności w trzech ekosystemach przemysłowych: motoryzacyjnym, mikroelektronicznym oraz lotniczym i obronnym. Wprowadzenie *Paktu na rzecz umiejętności* to dopiero początek naszej europejskiej ofensywy w zakresie umiejętności. Nie mamy czasu na półśrodki. Musimy działać teraz”.

Więcej informacji dostępnych jest na stronach:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=en>

https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Pact_for_Skills_FORM

mgr Małgorzata Kowalska
Łukasiewicz – ITeE

EU FUNDING AND SUPPORT OPPORTUNITIES FOR EDUCATION AND SKILLS

11.11.2020, w ramach VET WEEK

W dniach 9–13 listopada 2020 r. odbyła się piąta edycja Europejskiego Tygodnia Umiejętności (European Vocational Skills Week – VET WEEK). Jak wszystkie tego-roczne wydarzenia, również i to miało formę wirtualnych sesji, warsztatów, seminariów. Tradycyjnie, dyskusje skupiały się na zagadnieniach dotyczących edukacji i szkoleń zawodowych, rynku pracy oraz obserwowanych aktualnie trendów zmian mających wpływ na oczekiwania kompetencyjne względem pracowników. Tematem przewodnim tegorocznej edycji VET WEEK było kształcenie zawodowe na rzecz transformacji cyfrowej oraz ekologicznej, jako odpowiedź na dwa strategiczne kierunki działań UE: *European Green Deal* i *Europe fit for the digital age*.

Dnia 11 listopada odbyła się debata poświęcona możliwościom finansowego wsparcia edukacji ze środków Unii Europejskiej *EU funding and support opportunities for education and skills*. Mimo braku możliwości bezpośredniego udziału w obradach, pracownicy Ośrodka Badań i Rozwoju Edukacji Zawodowej (Ł-ITeE) wykorzystali zaproszenie do uczestnictwa w tej sesji oraz podzielenia się swoim 25-letnim doświadczeniem we współpracy krajowej i międzynarodowej na rzecz edukacji i szkolnictwa zawodowego.

Zaproponowana forma nagrania filmów z wypowiedziami pracowników Ośrodka popartych wypowiedzią Dyrekcji Instytutu przyjęta została entuzjastycznie zarówno przez pracowników DG Komisji Europejskiej, jak i samych pracowników Instytutu.

Wydarzenie było okazją do przemyślenia i podsumowania korzyści wynikających z samej współpracy międzynarodowej, podkreślenia zjawiska synergii dwóch sektorów edukacji: szkolnictwa zawodowego (VET) oraz szkolnictwa wyższego (HE). Podkreślono też efekt wzajemnego uzupełniania się założeń i rezultatów projektów i inicjatyw realizowanych w ramach programów międzynarodowych, jak np. Erasmus+ oraz w ramach programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Każdej ogólniejszej refleksji towarzyszyły dowody wynikające z praktycznego doświadczenia współpracy w partnerstwach strategicznych programu Erasmus + (np. CLIL VET, PV Traier), projektach finansowanych z programu operacyjnego POWER (Infodoradca+), czy funduszy regionalnych (ZIT – Kwalifikacje Zawodowe Kluczem do Sukcesu). Zaprezentowano je w formie różnorodnych rezultatów współpracy krajowej i międzynarodowej na rzecz szeroko rozumianej edukacji formalnej i pozaformalnej, w tym: publikacje, narzędzia ICT i materiały dydaktyczne wspierające pracę nauczycieli i szkoleniowców, baz danych z opisami zawodów i wiele innych.

Wszystkie prezentacje oraz nagrania debat dostępne są (po zalogowaniu się) pod adresem: <https://eu.eventscloud.com/website/3001/>

Szersze informacje na temat inicjatywy VET WEEK dostępne są pod adresem: <https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week/>

dr Jolanta Religa
Łukasiewicz – ITeE

Europejskie warsztaty „Badania edukacji zawodowej w Europie: tematy, struktury i współpraca”

W dniach 9–13 listopada 2020 roku obchodziliśmy Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych 2020, którego koordynatorem w Polsce (*contact point*) był Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji z Radomia. Jak co roku w tym czasie – równolegle w całej Unii organizowano setki wydarzeń (głównie zdalnych) promujących kształcenie zawodowe i ustawiczne w duchu Procesu Kopenhaskiego. Rola naszego Instytutu została jednak dostrzeżona także w szerszym merytorycznie kontekście przez naszych partnerów z Niemiec – jako kontynuatora badań prowadzonych przez Instytut Kształcenia Zawodowego (IKZ) i głównego ośrodka badawczego w zakresie edukacji zawodowej i pedagogiki pracy.

W tym roku, tradycyjnie już, rolę punktu kontaktowego VET Skills Week 2020 w Niemczech powierzono Federalnemu Instytutowi Kształcenia Zawodowego (BIBB) z Bonn. To potężna organizacja naukowo-badawcza, która przeprowadziła w tym roku (po raz pierwszy w skali UE) analizę potencjału badawczego krajowych instytucji zajmujących się badaniami edukacji zawodowej. Z materiałów udostępnionych w czasie konferencji BIBB (04.11.2020) wynika, iż na naszym kontynencie jest kilkadziesiąt instytutów i ośrodków zatrudniających blisko 7000 badaczy zajmujących się tą tematyką. W Polsce nieliczni badacze tego nurtu – około 50 osób, z tego blisko połowa w Ł-ITeE – skupieni są głównie wokół pedagogiki pracy utworzonej na krajowym gruncie przez prof. T.W. Nowackiego i rozwijanej przez IKZ kierowany przez niego i jego następców do 1991. Po tym czasie dalszy rozwój tej dyscypliny toczył się dwutorowo – w naszym Instytucie Technologii Eksploatacji w Radomiu (wcześniej Ośrodek Pedagogiki Pracy Innowacyjnej Gospodarki i obecnie Ośrodek Badań i Rozwoju Edukacji Zawodowej) oraz w ośrodkach dydaktycznych w Bydgoszczy, Krakowie, Lublinie, Rzeszowie i Warszawie. Między innymi właśnie o roli Ł-ITeE jako sukcesora IKZ kontynuującego wydawanie publikacji naukowych „Biblioteki Pedagogiki Pracy” opowiadał dr A. Stępnikowski jako prelegent w czasie sesji plenarnej warsztatów „*VET research in Europe: topics, structures and cooperation*” zorganizowanych w dniu 11.11.2020 przez BIBB i VETNET (europejska sieć badaczy edukacji zawodowej) we współpracy z DG EMPL Komisji Europejskiej.

BIBB i VETNET organizują tego typu wydarzenia już cyklicznie wskazując na kluczowe wyzwania świata badawczego w obszarze kształcenia zawodowego, zarówno w świetle teorii, jak i aspektów społecznych i ekonomicznych. Analizie poddawane są systemy kształcenia zawodowego oraz trendy i wyzwania badawcze – jak podkreślają badacze – konsekwentnie silnie zróżnicowane w poszczególnych krajach

i regionach. Ta różnorodność tematów jest jednak tylko jednym z aspektów badań, zróżnicowane jest bowiem również podejście naukowe (w ujęciu subdyscyplin i dyscyplin z pogranicza) oraz instytucjonalne uwarunkowania ułożone w kontekstach polityka-praktyka. Wszystkie te czynniki sprawiają, że współpraca badawcza sama w sobie oraz w powiązaniu z uwarunkowaniami politycznymi jest ciągłym wyzwaniem.

Wprowadzenia dokonali: prof. H. Ertl (dyrektor Federalnego Instytutu Kształcenia Zawodowego), K. Szebeni z Komisji Europejskiej oraz doktorzy P. Grollmann (BIBB) i Ch. Nägele (VETNET) omawiając uwarunkowania instytucjonalne badań kształcenia zawodowego w Europie (historyczne odniesienia, trwałość struktur, kierunki, struktura oraz potencjał badawczy). Do udziału w wydarzeniu zaproszono kilkoro ekspertów, którzy przedstawili konkretne tematy i struktury badawcze w edukacji zawodowej w wybranych krajach europejskich (rozwój systemów edukacji, zawodów, rola pracodawców, branż i edukatorów).

W związku z tym prof. M. Gessler (Uniwersytet w Bremie) przedstawił wyniki analiz kluczowych haseł pojawiających się w ostatnich 10 latach w pięciu głównych wydawnictwach naukowych poświęconych edukacji zawodowej (986 artykułów), poczynawszy od tematów: uczenia się w miejscu pracy, przygotowanie zawodowe (*apprenticeship*), przez społeczności praktyków uczących się, rozwój zawodowy profesjonalistów oraz kształcenie nauczycieli i edukatorów, a także analizy kontekstów politycznych systemów edukacji. Najnowsze kierunki badań według liczby artykułów (2015-2020) dotyczą porównań pomiędzy systemami kształcenia (*VET comparability*), osoby wypadające z edukacji (*drop-outs*), kompetencje i umiejętności (*skills*) oraz zatrudnialność. Warto zauważyć, że wyniki tych badań uwzględniają artykuły z Australii (198), USA (45), Kanady (38) i Nowej Zelandii (28). Wymienione 10 tematów jest wciąż aktualnych i rozwijanych w artykułach europejskich.

Następnie dr M. Teräs z Uniwersytetu w Sztokholmie przedstawiła analizę głównych tematów interesujących badaczy edukacji zawodowej w bardziej uszczegółowiony sposób pokazując wyniki fragmentaryczne badań poświęconych 753 konkretnym wyrazom pojawiającym się w 88 artykułach serii „Emerging Issues in Research on Vocational Education & Training”. Na bazie analizy własnej dr Teräs za najczęściej stosowane sformułowania uznała następujące wyrazy: edukacja/edukacyjne (43 wyniki), zawodowe (38 wskazań), uczenie się (30), kształcenie i szkolenie zawodowe – VET (27), szkolenia (23), praca (22), nauczyciel (17), zawodowe i społeczne (13), umiejętności – skills (11), dorośli i kompetencje (10). Wskazania te obejmują 37% (257) spośród wszystkich 753 wyrazów, a co ciekawe, pokazują, że w dużo mniejszym stopniu widoczne są takie problemy (wyrazy), jak wiedza (5 wskazań), czy „nauczanie”, „uczeń”, „imigrant”, czy „cyfrowy”, które pojawiły się po 3 razy. Na poziomie tematycznym, 30 artykułów koncentrowało się na poziomie mikro- i perspektywach nauczyciela lub ucznia, 19 artykułów na poziomie mezo- zajmowało się kształceniem w zakładach pracy lub szkołach, a 39 analizowało systemy i polityki kształcenia zawodowego na poziomie makro.

Z kolei dr M. Moso-Diez z Fundacji Bankia na rzecz Dualnego Kształcenia przedstawiła hiszpańską perspektywę traktując system badań kształcenia zawodowego jako element ekosystemu innowacji, zarówno na poziomie regionalnym, krajowym, jak i europejskim. Proponuje on zintegrowane szkoły zawodowe (łącznie edukację początkową i ustawiczną w zawodzie) z systemem edukacji współtworzonym przez interdyscyplinarne grupy badawcze ekspertów (*hybrid research groups*) wychodzącym – w większym stopniu – naprzeciw wyzwaniom cyfrowym i technologicznym (*challenge based learning&innovation*).

Jak już wyżej wspomniano dr A. Stępnikowski z Ośrodka Badań i Rozwoju Edukacji Zawodowej Ł-ITeE przedstawił historię IKZ i radomskiego instytutu oraz ośrodków dydaktycznych w kontekście rozwoju pedagogiki pracy. Przedstawił zakres prac badawczych minionych trzech dekad. Omówiono m.in. wydawnictwa naukowe „Pedagogiki Pracy” (wydawnictwo przejęto po IKZ) i „Edukacji Ustawicznej Dorosłych”, czy opracowane standardy kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz opisy 1000 zawodów dla rynku pracy, a także doświadczenia projektów LdV i Erasmus, łącznie z uzyskaniem nagrody „Die Europa” (EVBB). Na tle wyników dyskusji z ogólnopolskiej konferencji z okazji 40-lecia pedagogiki pracy w naszym kraju (zorganizowana w 2012 roku w Jedlni pod Radomiem) oraz pojawiających się dynamicznie w ciągu ostatniej dekady trendów dr Stępnikowski wskazał tematy do rozważań pod kątem dalszego rozwoju badań edukacji zawodowej na kolejne 10 lat. Tak określone obszary tematyczne posłużą do sformułowania tez badawczych do dalszej eksploracji w trakcie zaplanowanej na 2022 rok ogólnopolskiej konferencji podsumowującej 50-lecie pedagogiki pracy w Polsce. Na zakończenie zasygnalizowano, że Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji będzie organizatorem i gospodarzem tego wydarzenia i wystąpi z zaproszeniem do zagranicznych instytucji badawczych, wzmacniając transfer wiedzy i idei.

Powyższe prezentacje miały za cel nadanie impulsu stymulującego dalszą dyskusję w części warsztatów grupowych zorientowanych na poszukiwanie skutecznych metod i sposobów zacieśnienia współpracy międzynarodowej społeczności badawczej – pomimo zróżnicowanych wyzwań i historycznych uwarunkowań badań edukacji zawodowej.

Warsztaty, które odbyły się w drugiej części spotkania pokazały, jak wiele problemów (pomimo różnorodności systemów i tradycji badawczych) mamy wspólnych jako instytucje zajmujące się badaniami kształcenia zawodowego – i to nie tylko w Europie, ale i Australii czy Zimbabwie (wiemy to bezpośrednio od uczestników z tych krajów). W trakcie sesji podsumowującej grupowe spotkania moderatorzy wskazali na główne wyzwania (i potencjalne obszary współpracy), takie jak: stosunkowo niewielka część prac badawczych zajmująca się podstawami teoretycznymi i ich rozwojem (widać to m.in. z analizy artykułów naukowych), niski prestiż kształcenia zawodowego (pomimo deklarowanego zainteresowania polityków) przekładający się także na brak zainteresowania młodych naukowców tą sferą badań (problemy z ich przyciąganiem i zatrudnianiem). W skali europejskiej intensyfikacji

wymagają także kontakty bilateralne i wielostronne instytucji badawczych (potrzeba wzmocnienia procesów sieciowania) i to w konkretnych wymiarach, np. w zakresie wspólnych projektów oraz pisania artykułów naukowych w wydawnictwach zagranicznych partnerów.

Link do materiałów z wydarzenia: <https://vetnetsite.org/european-vocational-skills-week-2020/>

dr Andrzej Stępnikowski
Łukasiewicz – ITeE

Konferencja „ZAWODOWCY PRZYSZŁOŚCI” – 09.11. 2020 r.

W dniu 9 listopada br. spotkaliśmy się na konferencji online: **Zawodowcy przyszłości** w ramach Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych (European Vocational Skills Week) organizowanej przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji.

To pierwsze wydarzenie w ramach polskiej piątej edycji VET WEEK organizowanego z inicjatywy Komisji Europejskiej. Tematem przewodnim tegorocznego Tygodnia Umiejętności Zawodowych jest kształcenie i szkolenie zawodowe na rzecz zielonych i cyfrowych przemian. Jak ogromne to przedsięwzięcie i wielkie zainteresowanie kształceniem i szkoleniem zawodowym, warto przytoczyć kilka liczb. W ramach VET WEEK w UE odbyło się do tej pory 781 wydarzeń i inicjatyw (w Polsce 41), w których uczestniczyło ponad 1,5 mln uczestników z 38 krajów.

Na platformie stramingowej dedykowanej konferencji „Zawodowcy przyszłości”, uczestniczyło ponad 1400 osób.

Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych otworzył **Nicolas Schmit**, Komisarz KE ds. Zatrudnienia i Spraw społecznych zwrócił się do przedstawicieli instytucji świadczących i promujących kształcenie i doskonalenie zawodowe, mówiąc jak ważne jest w tych trudnych obecnie czasach przygotowanie młodych ludzi aby znaleźli satysfakcjonującą ich pierwszą pracę, a dorosłych, aby mogli podnosić swoje kompetencje. Potrzebne są natychmiastowe działania, aby odbudować gospodarki krajów i dążyć do przyspieszenia procesów cyfryzacji i ekologizacji, Nie będzie to możliwe bez zaangażowania instytucji edukacji zawodowej.

System Edukacji a rynek pracy. Szanse i wyzwania – to temat debaty otwierającej konferencję „Zawodowcy przyszłości”. O przyszłości i nowym podejściu do kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście zmian społecznych i rozwoju technologicznego, nowych kompetencji, a także w kontekście pandemii koronawirusa rozmawiali:

- **Marzena Machalek**, Sekretarz Stanu, Pełnomocnik Rządu do spraw wspierania wychowawczej funkcji szkoły i placówki, edukacji włączającej oraz kształcenia zawodowego, Ministerstwo Edukacji Narodowej
- **Teresa Wargocka**, Poseł na Sejm RP
- **Paweł Poszytek**, Dyrektor Generalny Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

- **Filip Bittner**, Wiceprezes Zarządu, Międzynarodowe Targi Poznańskie
- **Grzegorz Kądziaławski**, Wiceprezes Zarządu Grupy Azoty S.A., Ekspert ECVET Polska.

W debacie podjęto próbę odpowiedzi na następujące pytania:

- Czy system edukacji odpowiada potrzebom współczesnego rynku pracy?
- Jakie zawody są zawodami przyszłości?
- Jak dostosować system edukacji do realiów rynku pracy?
- Jak edukacja zawodowa może reagować na obecne wyzwania społeczne i wyzwania rynku pracy i co państwo powinno zrobić w tym zakresie?
- Rola i wkład FRSE na rzecz wsparcia szkolnictwa branżowego.

Prelegenci byli zgodni, że należy doskonalić w społeczeństwie przede wszystkim zdolności adaptacyjne, umiejętności cyfrowe, interpersonalne, kształtować odporność na stres. W nauce zawodu niezwykle ważna jest praktyka, staż w miejscu pracy. Nie wiadomo kiedy skończy się pandemia, dlatego aby wspomóc kształcenie praktyczne powinno się tworzyć np. materiały instruktażowe na stanowiskach pracy, na konkretnych urządzeniach, maszynach.

Wykład na temat „**Zawody przyszłości**” wygłosił **prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski**, V-ce Przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. W swoim wykładzie profesor zwrócił uwagę na elementy, które tworzą zawody przyszłości. Elementami tymi są: technika i technologie (nanotechnologie, biotechnologie, odnawialne źródła energii); zmiany społeczne (demografia, status materialny, globalizacja, rosnąca złożoność życia); zawody tradycyjne w kontekście zmian treści pracy w takich zawodach; integracja zawodów i kompetencje społeczne.

W debacie plenarnej o **Branżowej szkole przyszłości w kontekście kompetencji przyszłości** udział wzięli:

- **Lesław Tomczak**, dyrektor Regionalnego Centrum Rozwoju Edukacji w Opolu, Ambasador Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych 2020
- **dr inż. Krzysztof Symela**, Kierownik Ośrodka Badań i Rozwoju Edukacji Zawodowej, Łukasiewicz – ITeE (Radom)
- **Marcin Berta**, DMG MORI Academy GmbH, ekspert WorldSkills Poland
- **Paweł Salamon**, szef kuchni Pałacu Mierzęcin, nauczyciel zawodów gastronomicznych
- **Piotr Remiszewski**, Burmistrz Miasta Milanówka.

Podczas debaty podjęto próbę odpowiedzi na następujące pytania:

- Jak szukać balansu między wiedzą i umiejętnościami zawodowymi a kompetencjami społecznymi?
- Jak zmieniało się spojrzenie na rolę, profil, metody nauczania szkół branżowych przez lata i w jakie kompetencje wyposażano młodych ludzi?
- Jak promować wizerunek szkolnictwa branżowego?
- Jak będzie wyglądać branżowa szkoła przyszłości?

Prelegenci wskazali po jednej najważniejszej kompetencji przyszłości z punktu widzenia szkolnictwa branżowego. Były to: współpraca, porozumiewanie się w języku ojczystym i obcym, przedsiębiorczość, przystosowywanie się do zmian, inicjatywność, samodyscyplina, patrzeć w przyszłość/nowoczesność.

Przestrzeń umiejętności i inspiracji to część warsztatowa konferencji. Podzielona została na 8 sesji tematycznych. Każda z sesji prowadzona była przez inną instytucję, które dzieliły się swoimi doświadczeniami, efektami swoich działań w dziedzinie kształcenia i doskonalenia zawodowego. Tematy tych sesji to:

- Sesja 1. *Pracodawca kluczowym partnerem w kształceniu zawodowym*, Fundacja RCK Białystok oraz *Program „Młode Kadry” – trampolina do sukcesu!*, Intercars SA;
- Sesja 2. *Języki obce na rynku pracy. Czy kwalifikacje zawodowe plus znajomość języków obcych dają lepszą szansę na zatrudnienie?*, Instytut Goethego;
- Sesja 3. *To CLIL or not to CLIL? Dwujęzyczność w szkołach zawodowych*, Sieć Badawcza Łukasiewicz – ITEE Radom, Uniwersytet Warszawski;
- Sesja 4. *Czy mobilność to klucz do kariery? Wyniki międzynarodowego badania absolwentów zagranicznych staży zawodowych*, Zespół Badań i Analiz FRSE;
- Sesja 5. *Synergia szkoły z biznesem a przygotowanie zawodników do WorldSkills Poland*, *Biuro WorldSkills Poland*, FRSE, Polska Izba Gospodarcza Maszyn i Urządzeń Rolniczych;
- Sesja 6. *Zrób kolejny krok w karierze! Europass 2.0*, Krajowe Centrum Europass;
- Sesja 7. *Innowacyjne podejścia do organizacji kształcenia branżowego*, w tej sesji udział wzięli dyrektorzy Zespołu Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska im. Jana Zamoyskiego w Zwierzyńcu oraz uczestnik zagranicznych staży zawodowych, obecnie student Politechniki Wrocławskiej, Zespołu Szkół Mechanicznych im. Stanisława Staszica w Krośnie, Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych nr 1 w Warszawie oraz przedstawiciel firmy Festo Sp. z o.o.;
- Sesja 8. *Od mobilności do kwalifikacji – rola systemu ECVET w rozwijaniu kompetencji przyszłości*, Zespół Ekspertów ECVET.

Z różnorodnym i bogatym doświadczeniem instytucji edukacyjnych działających na polu kształcenia i doskonalenia zawodowego warto się szczegółowo zapoznać na stronie: <https://vetweek.pl/>.

mgr Iwona Kacak
Łukasiewicz – ITEE

Ogólnopolska konferencja „Nadzór pedagogiczny w obszarze szkolnictwa branżowego, kształcenia ustawicznego i doradztwa zawodowego w teorii i praktyce”

W dniach 19–20.10.2020 roku Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie zorganizował ogólnopolską konferencję pn. „Nadzór pedagogiczny w obszarze szkolnictwa branżowego, kształcenia ustawicznego i doradztwa zawodowego w teorii i praktyce”, która była współfinansowana z programu ERASMUS+ w ramach realizacji projektu „Euroguidance Poland”.

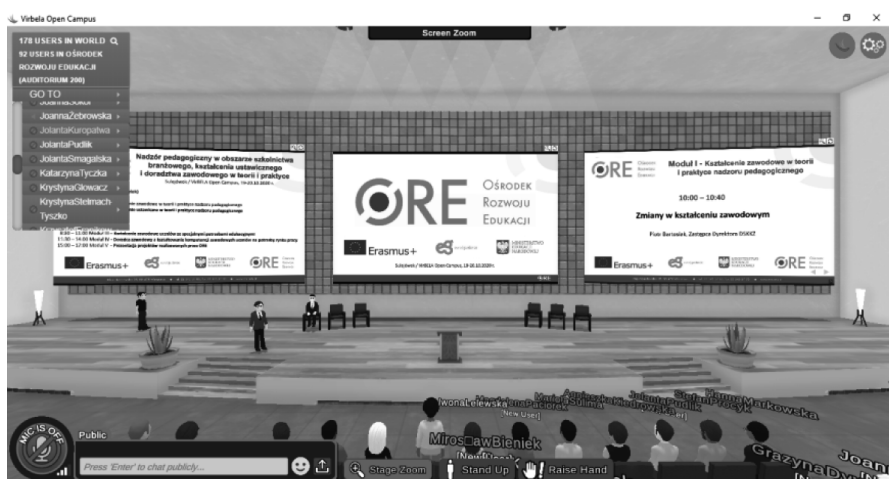
Konferencja ukierunkowana została na:

- Doskonalenie wiedzy wizytatorów z zakresu zmian organizacyjnych i programowych w kształceniu zawodowym i ustawicznym oraz w doradztwie zawodowym.
- Ukazanie roli nadzoru pedagogicznego we wdrażaniu zmian w szkolnictwie branżowym ukierunkowanych na wysoką jakość kształcenia praktycznego odpowiadającego na potrzeby rynku pracy.
- Upowszechnianie informacji na temat oferty edukacyjnej i zasobów edukacyjnych wspierających szkolnictwo branżowe.

W konferencji, zorganizowanej w formie mieszanej (stacjonarnie oraz online za pośrednictwem platformy VirBELA™), wzięli udział wizytatorzy, kuratorzy, koordynatorzy ds. kształcenia zawodowego, koordynatorzy ds. kształcenia specjalnego oraz pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli i poradni psychologiczno-pedagogicznych.

W pierwszym dniu konferencji w ramach Modułu I – „Kształcenie zawodowe w teorii i praktyce nadzoru pedagogicznego” uczestnicy wysłuchali następujących wystąpień przedstawicieli Departamentu Strategii, Kwalifikacji i Kształcenia Zawodowego (DSKKZ) MEN:

- Piotr Bartosiak (ówczesny Zastępca Dyrektora DSKKZ MEN): *Zmiany w kształceniu zawodowym*;

- Adam Paprocki (główny specjalista DSKKZ MEN), Łukasz Marcisz (główny specjalista DSKKZ MEN): *Kształcenie zawodowe praktyczne (PNZ, kształcenie młodocianych, staże uczniowskie)*;
- Urszula Blicharz (główny specjalista DSKKZ MEN): *Oferta programowa szkół prowadzących kształcenie zawodowe (ramowe plany nauczania, programy nauczania, ZSK, DUZ(y))*;
- Emilia Maciejewska (Naczelnik Wydziału DSKKZ MEN): *Organizacja kształcenia w branżowych szkołach II stopnia*;

- Piotr Bartosiak (ówczesny Zastępca Dyrektora DSKKZ MEN): *Szczegółowe regulacje prawne w zakresie funkcjonowania szkół w roku szkolnym 2020/2021 (COVID)*;
- Urszula Blicharz (Główny specjalista DSKKZ MEN): *Rola nadzoru pedagogicznego w zakresie wdrażania zmian organizacyjnych i programowych w obszarze szkolnictwa branżowego (kontrola, ewaluacja zewnętrzna, wspomaganie, monitorowanie)*.

W drugiej części dnia wystąpienia były kontynuowane w ramach Modułu II – „Kształcenie ustawiczne w teorii i praktyce nadzoru pedagogicznego”, podczas którego uczestnikom zaprezentowali się przedstawiciele Departamentu Strategii, Kwalifikacji i Kształcenia Zawodowego MEN:

- Marianna Brzozowska-Skwarek (ówczesna Naczelnik Wydziału DSKKZ MEN): *Organizacja form pozaszkolnych w teorii i praktyce*;
- Janusz Niedziółka (główny specjalista DSKKZ MEN): *Akredytacja kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych*.

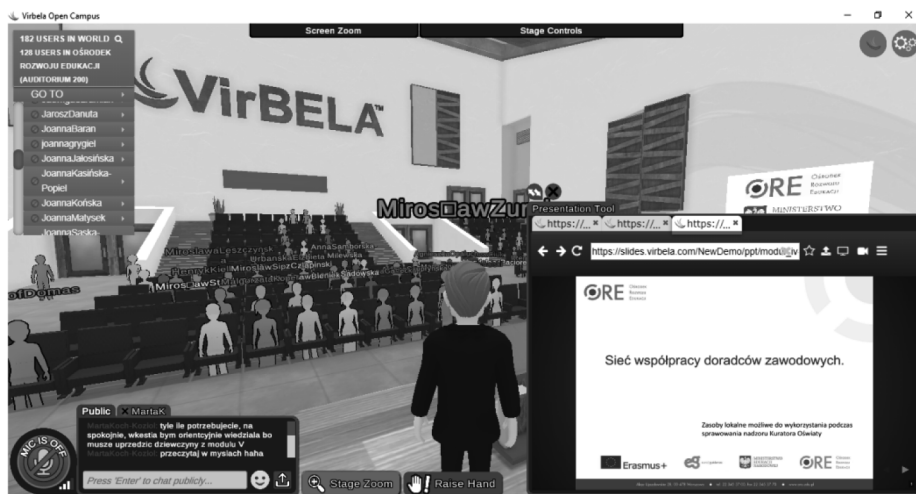
W drugim dniu konferencji tematykę Modułu III – „Kształcenie zawodowe uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” uczestnikom przybliżyli przedstawiciele Departamentu Wychowania i Kształcenia Integracyjnego (DWKI) MEN:

- Helena Maryjanowska, (Naczelnik Wydziału DWKI MEN);

- Katarzyna Tyczka (główny specjalista w Wydziale Specjalnych Potrzeb Edukacyjnych w DWKI MEN);
- Joanna Kasińska-Popiel (główny specjalista w Wydziale Specjalnych Potrzeb Edukacyjnych DWKI MEN).

Z tematyką Modułu IV – „Doradca zawodowy a kształtowanie kompetencji zawodowych uczniów na potrzeby rynku pracy” uczestników zapoznali:

- Tomasz Magnowski (Przewodniczący Zarządu Głównego Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP): *Zmiany w kształceniu zawodowym a realizacja zadań i treści doradztwa zawodowego na poszczególnych etapach kształcenia – PDN jako źródła informacji (wsparcie), KO – źródła monitorowania, wsparcia i nadzoru;*
- Mirosław Żurek (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu, członek Zarządu Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP):
 - *Zmiany w kształceniu ustawicznym a realizacja zadań i treści doradztwa zawodowego. Współpraca doradców zawodowych w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej osób w różnym wieku;*
 - *Sieć współpracy doradców zawodowych. Zasoby lokalne możliwe do wykorzystania podczas sprawowania nadzoru kuratora oświaty.*

Konferencja zakończyła się modułem V, w ramach którego zaprezentowano projekty realizowane przez ORE:

- „Tworzenie e-zasobów do kształcenia zawodowego”;
- „Weryfikacja i odbiór materiałów konkursowych z Działania 2.14”.